

Masa ca element al habitatului țărănesc

Elena MADAN, Universitatea Tehnică a Moldovei

În articolul prezentat se va urmări evoluția și clasificarea meselor din habitatul țărănesc, de pe teritoriul Republicii Moldova (sfârșitul secolului al XIX-lea – prima jumătate a secolului XX), luând în considerație locul și modul de execuție, forma și amplasarea meselor, cât și particularitățile artistice ale acestora. Masa era una dintre piesele de mobilier nelipsite în interiorul gospodăriilor țărănești. La început erau mese joase, rareori decorate, care se distingeau prin forma și silueta picioarelor, iar mai târziu, aproximativ de la mijlocul secolului al XIX-lea, apar și mesele înalte, ca formă tradițională fiind cea cu „patru colțuri”, având patru picioare cu stîngie sau tălpi, așezate drept sau în formă de X. Masa ocupa un loc important în locuința țărănească, căci pe lângă întrebuițările curente de pregătire și consum al alimentelor, masa a constituit piesa de bază la ceremonii și sărbători. Locul mesei înalte în interiorul locuinței este în colțul format de cele două lavițe la casele mai vechi, sau sub geam, alăturată patului/ paturilor în casele mai noi. Colțul cu masă era cel mai frumos amenajat, deoarece, toți cei care intrau în casă, își îndreptau privirea spre el, unde și erau poftiți să stea. Mesele care se regăseau în Casa Mare, difereau de cele din cămară prin varietatea motivelor decorative. Acestea, adesea, aveau picioare strungite, elemente pictate, crestate sau gravate. Masa adesea servea și ca loc pentru păstrarea alimentelor sau celor necesare pentru servire, astfel a apărut „masa ladă” sau „masa înfundată”, având sub tăblia mesei o ladă, dulap sau sertar.

Cercetarea în teren pe întreg teritoriul Republicii Moldova (în mai mult de 70 de muzee și gospodării sătești, câte 2-3 localități din fiecare raion al Republicii), raportat la datele istorice cât și la literatura de specialitate a permis o clasificare a meselor. Această clasificare ne permite să evidențiem particularitățile zonale, să valorificăm și să promovăm patrimoniul nostru cultural.

Cuvinte-cheie: masă rotundă, masă cu „patru colțuri”, masă ladă, formă, clasificare.